

סימן כ"ד

יין שרת שמעמידין אותו בחביות יין (Sherry Casks)

שאלה : האם מותר לשתות יין שרת כשר שמעמידין אותו בחביות של יין נסיך?

תשובה : מותר לכתילה.

נותן טעם לפגם אסור לכתילה שאני הכא
דנבלע בצונן וכור' ע"ש. ונוסח אחר נמצא
בש"ך [שם ס"ק ט"ו] ווזל מפני שבטלים
טעם היין. הרוי הדברים ברורים שモתר
לכתילה تحت יי"ש או שאר משקין תוק
כלי יין. (והא דהחמיר הש"ך [שם ס"ק
ט"ז] לכתילה לזמן קבוע - כמובן - אין
זה נוגע לנדון דידן). ונראה מדבריהם שיש
ב' טעמים להתריד כشنשתה מעל"ע, או
כלשון הט"ז שהיין שבלווע בכללי יין פוגם
את המשקין דהינו שאין יין היוצא מדורפני
הכלי נתון לתוך שאר משקין חזץ מין
טעם לשבח רק לפגם, או כלשון הש"ך
שהיין היוצא מן הכלי נתקטל טעמו
כשמערבים אותו במשקין.

מקור הדברים מהא דאי' בגמ' ע"ז [lag]:
רבינה שרא ליה לר' חייא בריה דרי'
יצחק למירמא ביה שכירא אזל רמא ביה
חמרה ואפילו הכליל לא חש לה למלחתא ע"כ.
וברש"י ד"ה לא חש למלחתא למגוז שכירא
או חמרה דשיכרא מבטל ליה לטעמה
דחمرة. ובטור מביא דעתו הר"ן והרשב"א

עליה בדעתו להעלות על הכתב מלים ברורים
אוודות ההיתר שתיתת יי"ש שמעמידין
אותו תוק כלי יין, דהינו בתוך חביות
שנשתמשו בהם בעבר להעמיד יין של
איסור (סתם יינט). והוא מפני שרבני קבוצת
כשרות דטאראנטה (COR) החליטו מקרוב
להתיר היי"ש הנ"ל ע"פ פסק מו"ר הגרש"מ
שליט". אמן מפני שהוא דבר שנראה
תמונה בהשקפה הראשונה, כי אין נтир
משקה שהועמד שנים רבות בכללי יין וקיים
מן טעם יין של איסור, אמרתי אחכמה
ואכתוב טעם מו"ר שליט"א כפי היכולת
שבידי להבין טumo ונימוקו והכל בעזה"ת.

איתא בשו"ע יו"ד [סימן קל"ז סעיף ד]
כלים האסורים מחמת יין של גויים
מותר ליתן לתוכם בין מים בין שכר בין
שאר משקים, ובלבבד שידיח בכתילה
לכלוכי היין של פני הכלים עכ"ל. ועיי'
בט"ז [שם ס"ק ז] ווזל נראה לי פשוט
אפילו אם המשקין נשתחים שם מעל"ע
מותר, דהא הטור כי הטעם כיוון שהיין
פוגם אותם. וاع"ג שבשאר דוכתי קייל'

(Perspective) וז"ל והעיקר דבר שمفorsch בגם' ושו"ע להתיר א"צ לאסור מכח קושיא שאנו רואים שנותן טעם לשבח. ובאמת גם על סתם יין שבטל בששה במים וגם בשכר למש"כ בשו"ת אגרות משה [ח"א סימן ס"ב] ג"כ קשיא שהרי נותן טעם לשבח, ועיי"ש שתירץ ע"ז. ואיך שייה התיrox שם גם כאן יש לתירוץ כאן וכוכ' ע"ש. ביאור הדברים (כפי אין ששטעתי מפי מורה שליט"א וכפי אין שנראה לענ"ד בהבנת דבריו) שמהגמ' מבואר להדיא שיש להתיר בנדון דידן. ומהא שנותנים הייש' בכל' יין בכונה וכי להשביה טעם הייש' אין קושיא כי יש לתירוץ זה כמו שתירוץ מרן האגרות משה יו"ד [חלק א סימן ס"ב] בנדון שלו או אודות יין בעין שמערבים לתוך הייש' כדי לחת טעם לשבח. וכי שם ז"ל דכי יין פוגם את המים? הא ודאי לא נכחיש את המיציאות שהרבה בנ"א נותנים מעט יין בהמים ששוברים להטעים יותר. אך הא דמותר הוא משום דעתך' מחייב טעם הין שהוא רק קיווה בעלמא, וכן מפורש בפתחת הפמ"ג לה' תערובות. ומוכרה הוא וכוכ', וכן משמע בתוס' חולין דף כ"ה דכי דלא הווי טעם גמור משמע דעתך' טעם טוב יש אך שהוא קלוש מהחשיב כאיסור. וא"כ מה לנו שטעם קלוש הזה שלא נחשב כהאיסור משביה את המשקין הא עכ"פ ליכא איסור, עכ"ל שם. וכן י"ל בנדון דידן שטעם יין הבלוע בהחבית אף שיתכן

וז"ל כ' הרין ואחרים פירשו דשכ' נמי מיקלא קל' לחמא משומן מרירותא דכשותא דאית ביה והראשון יותר נראה וכוכ', וכ"כ הרשב"א וז"ל כל הכלים שנשתמש בהם הגוי בינו ישראל נותן לתוכם בין מים בין שכר בין שאר משקין ואינו חושש, לפי שלפليיתם מועטת וא"א לבא לידי נותן טעם עכ"ל. הרי מוכח מהגמ' ומהראשונים ומהשו"ע שאין יכולת הין היוצא מן הכללי לאסור משקין ואף מותר לכתהילה לחת משקין תוך חבית של יין.

מайдך גיסא ראיינו הא דאי' בשו"ת מנהת יצחק [חלק ב סימן כ"ח] ז"ל שאין לדון בזה להקל מטעם המבוואר בסימן קל"ז סעיף ד בשם הטעם משומן שיש שייעור ביטול או דהוי נותן טעם לפגם, אבל כיוון שהחכליות בנדון דידן לערב בכונה כדי שהייש' יבלע לתוכו מלילעת הין שבתו' החביזת לא שאינו מתעורר בתום יין ממש בעין ויש לדון בזה כמו בתערוכות יין בעין תוך וכוכ' ע"ש. הרי לדעת המנהת יצחק כדי לthan טעם לשבח בהייש' א"א לומר בזה היתר דנטל"פ, כי המיציאות הרי מחייב את הדין – ואולי י"ל דאיירי הגמ' והשו"ע במקום שידוע שאינו נותן טעם לשבח.

איברא דעת מרן שליט"א לא מסכימים לזה בהחلط וכמו שכ' בהסכמה שלו לספר Sherry Casks: A Halachic

בפתחי תשובה יו"ד [סימן קל"ה סעיף ב]. ב) אחרי שימושים רבים מים תוך הייש קודם שנייתן לתוך בקבוק יש כאן ביטול בששה לדעת הט"ז [סימן קי"ד סעיף ד] שיין בטל בששה בשאר משקין. ג) יש צד לומר שלא צריך לא ס' ולא ר' אלא רוב היתר נגד בליעות היין. והוא ע"פ המבוואר בשווית הר צבי יו"ד [סימן קי"א] שסתם יין של היום שאינו בה מגע נכרי רק יצור נכרי לא אסור אלא משום חתנות, וכל שנאסר משום חתנות בטל ברוב וכמבוואר בש"ך אצל איסור בישול עכו"ם ביו"ד [סימן קי"ב ס"ק כ"ג]. וכל הצדדים האלו אינם אלא לモתר כי כבר כתבנו היתר מוחלט ע"פ דין דגמי' והראשונים והשו"ע. והרוצה לעי' בצדדי ביטול עי' בספר החשוב Sherry Casks: A Halachic Perspective שمبرור היטיב המציאות וההלכות השיכים לאלו הצדדים. ואcum"ל יותר.

הרי יצאנו לברור ונמצא ברור שיש להתריך הייש שעמידין אותו תוך חביתה של יין ואין אין כאן בית מיחוש כלל.

יעקב צבי הלוי הבר

שמשביה את טעם היי"ש אמן אין עליו שם אין שכבר הוכחש הטעם, ואין עליו שם איסור רק קיווה בעלמא, ומה בכך שטעם קלוש זהה שלא נחשב כהאיסור משביה את המשקין הוא עכ"פ ליכא איסור.

ויש להוסיף נקודה שמעתי ממו"ר שליט"א שלדעתו אף שנותנים הייש תוך חבויות יין בכוננה, יותר נראה שלא עושים כן כדי להרוויח מטעם היין, כי מבואר אין כאן טעם לשבח וכך שהעדיו חז"ל. רק נראה שעושים כן מפני ריח הטוב של היין היוצא מן החבויות שמצטרף לטעם הטבעי הנמצא בתוך העץ. יהיה אין שייה, אף אם נגיד שיש טעם לשבח מהroperties היין הרי מבואר מגם' ומשו"ע להתריך וזה כבר עיד לתמהה.

עוד ידוע לנו כמה סברות נוספות לומר: טעם היין מהחביתה בטל בהי"ש: א) לדעת החכמת אדם [פרק א הלכה י"א] דਮיעיקר הדין לא אסור החבית רק כדי קליפה ואין לך כלי שלא יהיה בו ס' נגד קליפה הכללי והכי איתא בנוב"י מובא